

Izvešće o javnoj raspravi za projekt „Razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa za grad Mursko Središće i općine Gornji Mihaljevec, Nedelišće, Selnica, Strahoninec, Sveti Juraj na Bregu, Sveti Martin na Muri, Šenkovec i Štrigova“

Nositelj projekta u vrijeme javne rasprave: Grad Mursko Središće

Savjetnik: Eurocon d.o.o., Ljubljana, Slovenija

Javna rasprava održana: 16.11. – 17.12.2018. godine

Dokument u javnoj raspravi: Nacrt plana razvoja infrastrukture širokopojasnog pristupa za grad Mursko Središće i općine Gornji Mihaljevec, Nedelišće, Selnica, Strahoninec, Sveti Juraj na Bregu, Sveti Martin na Muri, Šenkovec i Štrigova“

Broj zaprimljenih komentara: 2

KOMENTARI NA NACRT PRŠI PO KATEGORIJAMA

HT KOMENTARI	Odgovori izrađivača PRŠI-ja
<p>1. Struktura i razina maloprodajnih paketa</p> <p>HT smatra da je planirana zahtijevana minimalna razina pružanih maloprodajnih usluga na NGA širokopojasnoj mreži prihvatljiva ukoliko će predloženi veleprodajni uvjeti i naknade koji će proizaći iz Projekta biti u skladu s veleprodajnim uslugama koje HT nudi u tom trenu i koje su kao takve regulirane od strane HAKOM-a.</p>	
<p>2. Veleprodajni uvjeti pristupa</p> <p>Vezano za predložene veleprodajne usluge u Projektu i predloženo vremensko trajanje pružanja istih HT nema primjedbe na iste s obzirom da su u skladu s veleprodajnim uslugama navedenima u poglavlju 2.6.1 Okvirnoga nacionalnoga programa za razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja (NN 68/2016; dalje u tekstu: ONP)_(Obvezni skup podržanih veleprodajnih usluga).</p> <p>Vezano za navode „Ukupni trošak po krajnjem korisniku koje se naplaćiva ponudiocima usluge treba biti usporediv sa reguliranom cijenom MSP-a za usporedivu uslugu na istom tehnološkom rješenju. Usporedivo se smatra da raskorak nije veći od 20% od regulirane cijene“, HT ističe kako osim troška koji je naveden sastavni dio veleprodajne cijene je i nominalna stopa povrata uloženog kapitala za usluge u javnoj nepokretnoj komunikacijskoj mreži, a da se usporedivo smatra razlika od (+/-) 20% je ovdje navedena bez obrazloženja/paušalno, te HT smatra kako bi ista kao takva možebitno bila neprihvatljiva potencijalnim operatorima širokopojasnih usluga, odnosno razlika od 20% na veleprodajnoj cijeni može značiti za korisnike na tom području da maloprodajna cijena bude za krajnjeg korisnika znatno skuplja. Zaključno, HT smatra da je ovako definiran postotak prevelik da bi se koristio za definiranje cijene.</p>	<p>Raskorak nije veći od 20% u plus ili u minus, a postotak je stavljen kao granica. Po jednoj strani, JLS-ovi ne mogu uvjetovati cijenu, odnosno ta ne mora nužno biti ista onoj reguliranoj, koju HT sada nudi, jer je HT-ova cijena osnovana na prosjeku troška po čitavoj državi, a cijena na infrastrukturi koja ishodi sa PRŠI-ja može bit samo prosjek jednog manjeg područja, koje ne obuhvaća velikih urbanih sredina (koje imaju navodno manji trošak po priključku). Pravila oko cijene su u ONP 2.6.2. PRŠI je ispravljen u tom djelu.</p>

Također, HT vezano za podržane veleprodajne usluge i određivanje veleprodajnih naknada dopunjuje kako slijedi.

Veleprodajne usluge sukladno ONP-u koje će HT nuditi temelje se na popisu veleprodajnih usluga iz Smjernica za primjenu pravila državnih potpora koje se odnose na brzi razvoj širokopojasnih mreža (dalje u tekstu: SDPŠM), odnosno nizu veleprodajnih usluga koje su trenutno propisane HT-u u sklopu regulatornih mjera od strane HAKOM-a.

Popis veleprodajnih usluga koje HT ima namjeru nuditi na područjima koji su obuhvaćeni s javnom raspravom strukturiran je sukladno mogućim tehnološkim rješenjima koja će biti primijenjena u projektima, uz uvažavanje postojećeg stanja na tržištu i interesa ostalih operatora za pristup novoizgrađenim pristupnim mrežama.

Trenutna regulacija veleprodajnog tržišta, a koja je zahvaćena izgradnjom NGA mreža je pokrivena sa slijedećim Standardnim ponudama u kojima su opisani uvjeti korištenja te veleprodajne cijene korištenja HT infrastrukture određene od strane HAKOM-a.

- Pristup elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi zasnovanoj na bakrenoj infrastrukturi i tehničkim prostorima - Standardna ponuda Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji:
<https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/fiksni-operatori/regulativa>
- Pristup širokopojasnoj elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi na aktivnoj opremi - Standardna ponuda Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa:
<https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/davatelji-usluga/isp/regulativa/>
- Pristup elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi i povezanoj opremi (kabelska kanalizacija) - Standardna ponuda Hrvatskog Telekom d.d. o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (kabelske kanalizacije) Hrvatskog Telekom d.d.:

<https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/fiksni->

Prvi dio rečenice je prihvatljiv, a kao pojašnjeno gore, odbijen je drugi dio „odnosno nizu veleprodajnih usluga koje su trenutno propisane HT-u u sklopu regulatornih mjera od strane HAKOM-a.“ Nije neposredno prihvatljiv za JLS-ove, jer bi to smanjilo mogućnost dobivanja alternativnih ponuda (samo HT može ponuditi točno taku cijenu).

Regulacija nije neposredno prenosiva na nove NGA mreže.

<p>operatori/regulativa</p> <p>Visine veleprodajnih naknada i pripadajući uvjeti isporuke usluga u projektima odgovaraju vrijednostima i uvjetima isporuke istih ili usporedivih usluga na području Republike Hrvatske na kojima HT posluje pod reguliranim tržišnim uvjetima određenima od strane HAKOM-a, što obuhvaća naknade i uvjete koji su propisani kroz regulatorne mjere HAKOM-a. Time se postavljaju jednaki uvjeti poslovanja za sve operatore na cijelom području Republike Hrvatske i izbjegava situacija u kojoj bi u različitim područjima Republike Hrvatske vrijedile različite veleprodajne cijene i uvjeti. U slučaju da u budućem razdoblju provedbe projekata, u sklopu regulatornih mjera vezanih za NGA mreže, budu propisane ili se budu nudile nove veleprodajne usluge, HT će iste uključiti u skup veleprodajnih usluga NGA mreža izgrađenih uz potpore.</p>	<p>Svakako, uvjeti poslovanja će biti jednaki za sve operatore, a ne nužno sasvim isti kao sadašnji regulirani na HT-u.</p> <p>ONP propisuje pravila u poglavlju 2.6.2.</p>
<p>3. Korištenje postojeće infrastrukture</p> <p>Sukladno poglavlju 2.5.5. ONP-a (<i>Korištenje postojeće infrastrukture</i>), odnosno članku 78(f) SDPŠM-a, te Zakona o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina (NN 121/2016), HT smatra da je za Projekt potrebno koristiti postojeću elektroničku komunikacijsku infrastrukturu radi ekonomski povoljnijih uvjeta odnosno nižih investicijskih troškova u odnosu na slučaj izgradnje nove infrastrukture.</p> <p>HT napominje da je ista dostupna te regulirana mjerama koje propisuje HAKOM putem Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (NN 36/2016), te putem Pravilnika o svjetlovodnim distribucijskim mrežama (NN 57/14; dalje u tekstu Pravilnik o SDM-u), kao i putem standardnih ponuda HT-a.</p> <p>HT ovim putem dostavlja podatke o svojoj postojećoj infrastrukturi, a što se posebno odnosi na podatke o:</p> <p>a) <i>trasama i slobodnim kapacitetima kableske kanalizacije, zajedno s</i></p>	<p>To je već navedeno u dokumentu.</p> <p>Regulatorna izreka nije obvezujuća za PRŠI.</p> <p>Zahvaljujemo, uključeno u konačnu verziju PRŠI-ja.</p>

uvjetima i iznosima naknada za pristup slobodnim kapacitetima predmetne kableske kanalizacije;

Traženi podaci regulirani su putem Standardne ponude Hrvatskog Telekom d.d. o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (kableske kanalizacije) Hrvatskog Telekom d.d. (dostupna na web poveznici;

<https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/fiksni-operatori/regulativa>

HT napominje kako kontinuirano snima postojeću elektroničko-komunikacijsku infrastrukturu (dalje u tekstu: EKI) te ažurira EKI online bazu podataka na način kako je regulirano od strane HAKOM-a. Dinamika i rokovi snimanja su postavljeni od strane HAKOM-a i usuglašeni od strane HT-a i HAKOM-a.

b) trasama, odnosno položajima stupova nadzemnih elektroničkih komunikacijskih vodova, zajedno s uvjetima i iznosima naknada za pristup slobodnim kapacitetima predmetnih stupova;

Podaci su dostupni u sklopu Standardne ponude koja se navodi u prethodnoj točki „a“).

Uvjeti i naknade nisu regulirani i trenutno HT nema u ponudi uslugu pristupa slobodnim kapacitetima nadzemnih stupova. U planu je raspisivanje uvjeta i naknada koje će biti izračunate sukladno troškovima prema troškovnom modelu „odozdo prema gore“ te će iste biti tržišno usmjerene. HT će dostaviti uvjete i naknade nakon što budu definirane i odobrene od strane Uprave HT-a.

c) postojećim mrežnim čvorovima i pripadnom slobodnom prostoru za smještaj (kolokaciju) opreme, zajedno s uvjetima i iznosima naknada za pristup slobodnom prostoru u predmetnim čvorovima;

Traženi podaci regulirani su i dostupni putem Standardne ponude Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji (dostupna na web poveznici:

<https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/fiksni-operatori/regulativa>

d) *postojećim trasama svjetlovodnih kabela i pripadnim slobodnim kapacitetima (broj neosvijetljenih niti), zajedno s uvjetima i iznosima naknada za pristup slobodnim kapacitetima (neosvijetljenim nitima) predmetnih svjetlovodnih kabela;*

HT naglašava da obaveza davanja pristupa neaktivnim svjetlovodnim vlaknima (dark fiber) ne podliježe za jezgreni i agregacijski dio elektroničke komunikacijske mreže prvenstveno iz razloga što ovaj dio elektroničke komunikacijske mreže mora biti riješen u sklopu NPBBi projekta. Radi transparentnosti, pristup neaktivnim svjetlovodnim vlaknima (dark fiber) odnosi se prvenstveno na spajanje aktivne opreme operatora korisnika u backhoul dijelu mreže (spajanje aktivnog pristupnog čvora s agregacijskom mrežom), a u slučaju da ne postoji slobodan prostor u cijevima EKI za uvlačenje kabela od strane Operatora korisnika te spajanju lokacije distribucijskog čvora u pristupnoj mreži s aktivnom opremom Operatora korisnika — „feeder“ (ONT pristupni čvor).

Traženi podaci regulirani su i dostupni putem Standardne ponude Hrvatskog Telekoma d.d. za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji (dostupna na web poveznici):

<https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/fiksni-operatori/regulativa>

e) *trasama (situacijski shematski nacrti) postojećih pretplatničkih bakrenih kabela, zajedno s uvjetima i iznosima naknada za pristup mreži bakrenih parica;*

Traženi podaci regulirani su i dostupni putem Standardne ponude Hrvatskog Telekoma d.d. za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji (dostupna na web poveznici):

<https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/fiksni-operatori/regulativa>

- usluga najma petlje (ULL) te najam podpetlje.

4. Ostalo

<p>1) Ključni komentar</p> <p>HT podržava izvedbu Projekta putem investicijskog modela A (privatni DB0), te iskazuje interes za sudjelovanjem u Projektu.</p>	
<p>2. HT OČTOVANJE O OKOLNOSTIMA BITNIM ZA PRECIZNU SPECIFIKACIJU PROJEKTA</p> <p>a) Ciljevi projekta</p> <p>HT podržava da se realizacijom Projekta ostvare ciljevi koji su u potpunosti usklađeni sa ciljevima iz DAE, kao i s ciljevima iz ONP-a (poglavlje 2.2 Ciljana razina podržanog širokopojasnog pristupa (značajni iskorak)), a kako je navedeno u poglavlju 1.3 nacrtu PRŠI-a „<i>Ciljevi plana razvoja</i>“.</p> <p>Međutim, HT dodatno skreće pažnju Nositelju Projekta (dalje u tekstu: NP) kako je preduvjet realizacije navedenih ciljeva da se za ovaj Projekt donese Odluka o financiranju, a ista će biti donesena samo za projektne prijedloge koji će udovoljiti svim kriterijima definiranim u fazama 1,2 i 3 postupka dodjele bespovratnih sredstava, a kako su definirane u Pozivu na dostavu projektnih prijedloga „<i>Izgradnja mreža sljedeće generacije (NGN)/pristupnih mreža sljedeće generacije (NGA) u NGA bijelim područjima</i>“¹ (dalje u tekstu: Poziv). Pri tome HT osobito ističe odredbe kriterija iz poglavlja 4.1.2. Poziva „<i>5.1 Ukupan udio stanova u bijelim područjima, a kojima će se u okviru projekta omogućiti ultrabrzi pristup od najmanje 100 Mbit/s simetrično</i>“ u sklopu kojeg su definirani donji/gornji prag za bodovanje (40% i 90%), maksimalnu moguću ostvarivu ocjena (12) te minimalni broj bodova (9). S obzirom na navedeno, iz matematičkog računa proizlazi kako odabrani privatni operator unutar svakog projekta mora osigurati brzine od 100 Mbit/s simetrično za minimalno 78% stanova na obuhvatu projekta.</p> <p>S time u vezi, HT potiče NP da navedeno ima na umu prilikom pripreme dokumentacije o nabavi (dalje u tekstu: DoN) za postupak javne nabave kojim će se birati privatni operator za projektiranje, izgradnju upravljanje NGA mrežom, u investicijskom modelu A.</p>	<p>Kada će biti objavljena konačna verzija Poziva (a naravno, do tada dokumentacija o nabavi ne može biti pripremljena), ponude će morati biti sukladne i sa Pozivom.</p>

¹ Verzija na javnoj raspravi na portalu e-Savjetovanje, dostupno na: <https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/EconReport?entityId=7650>

Štoviše, s obzirom da su svi kriteriji odabira javno objavljeni i dostupni putem objavljenog Poziva kao i na web stranicama ESI fondova², te s obzirom da su u Pozivu dodatno definirani minimalni bodovni pragovi po većini kriterija (str. 64. i 65.) u cilju je NP-a da njegovi zahtjevi u DoN-u odnosno da njegov projektni prijedlog bude u najvećoj mogućoj mjeri usklađen s istima, a kako bi Projekt bio što "konkurentniji" u postupku evaluacije po fazama postupka dodjele te da po istome u konačnici bude donesena Odluka o financiranju za ovaj Projekt.

b) Verifikacija boja područja i ciljani obuhvat provedbe projekta

HT u prilogu nacrta PRŠI-a *Upitnik za operatore_HT dostavlja* detaljne podatke o područjima obuhvata Projekta na kojima je trenutno u mogućnosti pružiti širokopolasni pristup s brzinama od najmanje 30 Mbit/s, isključivo na nepokretnoj mrežnoj infrastrukturi.

HT napominje kako je u svrhu detaljne verifikacije boje područja i ciljanog obuhvata provedbe Projekta kupio od Državne geodetske uprave (dalje u tekstu: DGU) grafičke podatke iz područnih registara prostornih jedinica o kućnim brojevima na području prostornog obuhvata provedbe Projekta.

HT naglašava da je prilog *Upitnik za operatore_HT* ispunio na temelju raspoloživih mjerenja postojećih širokopolasnih linija i na temelju predikcije minimalnih dostupnih brzina za ostale adrese koje HT ne prepoznaje kao svoje korisnike.

HT traži da se sve adrese (korisnički objekti) za koje je naznačeno da je dostupna brzina širokopolasnog pristupa od najmanje 30 Mbit/s na nepokretnoj mrežnoj infrastrukturi isključe iz ciljanog obuhvata provedbe Projekta, a s obzirom da navedene adrese predstavljaju tzv. siva područja, a čije sufinanciranje javnim sredstvima nije dozvoljeno u OPKK.

c) Demarkacijske točke

Svjesni, da se sve radi na podacima iz javnih baza, za kojih preciznost ne odgovara ne NP niti drugi operateri, koji na osnovu tih informacija daju svoje izjave, primjedbe i/ili drugo.

² https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/2018/Q6/KOO-2a1.2_izmjene_v03_6-miesec-2018_clean.pdf

HT smatra kako bi tekst sa 106. stranice nacrtu PRŠI-a „NI - agregacijski čvorovi. Po jedan čvor agregacijske infrastrukture bit će smješten u svakom opravdanom naselju NP-BBI programa do kojeg će biti implementirana agregacijska infrastruktura. Agregacijski čvorovi će biti izgrađeni u naseljima prioritetne skupine 1. U naseljima prioritetne skupine 2 i 3 agregacijski čvorovi će biti izgrađeni ako se ta naselja nalaze na planiranim trasama za povezivanje naselja prioritetne skupine 1 ili su u blizini tih trasa. Agregacijski čvorovi ujedno su i demarkacijske točke između pristupne i agregacijske mreže. „, trebalo izmijeniti sljedećim tekstom: „NI - agregacijski čvorovi, označavaju moguće čvorove prijelaza između agregacijske i pristupne mreže. Po jedan agregacijski čvor bit će smješten u svakom opravdanom naselju NP-BBI programa do kojeg će biti implementirana agregacijska infrastruktura. Agregacijski čvorovi će biti izgrađeni u naseljima prioritetne skupine 1. U naseljima prioritetne skupine 2 i 3 agregacijski čvorovi će biti izgrađeni ako se ta naselja nalaze na planiranim trasama za povezivanje naselja prioritetne skupine 1 ili su u blizini tih trasa. Naselja u kojima se planiraju izgraditi agregacijski čvorovi iz NP-BBI programa, a u kojima su planirani i čvorovi pristupne mreže iz ONP programa, ujedno su i demarkacijske točke između pristupne i agregacijske mreže.“

Isto tako, HT smatra kako bi tekst sa 108. stranice nacrtu PRŠI-a „Za predmetni PRŠI demarkacijske točke potrebno je planirati u sljedećim naseljima:" trebalo izmijeniti sljedećim tekstom: „Za predmetni PRŠI agregacijski čvorovi planirani su u sljedećim naseljima:", a iz naziva Tablica 4.4 „Agregacijski čvorovi - demarkacijske točke" obrisati tekst demarkacijske točke,,

Također, HT smatra kako bi tekst sa 108. i 109. stranice nacrtu PRŠI-a „Nositelj projekta i odabrani operator trebaju se obvezati da će:

- s nositeljem tehničke provedbe NP-BBI programa (OIV) u fazi projektiranja i izgradnje infrastrukture usuglasiti uvjete, odgovornosti i točan položaj (mikro-lokaciju) demarkacijskih točaka te koordinirati izgradnju infrastrukture na trasama na kojima će se graditi NP-BBI infrastruktura

Podatke primili smo sa strane HAKOM-a. Zato smo vaše komentare na demarkacijske točke provjerili na HAKOM-u. Obrazloženje je bilo da će navedena pitanja biti definirana uputom koju će NOP izdati vezano uz Demarkacijske točke.

- u svakom naselju u kojem je planirana demarkacijska točka, trajno omogućiti pristup pasivnim dijelovima pristupne mreže (kabelskoj kanalizaciji, nadzemnoj mreži stupova, neosvijetljenim nitima, vanjskim kabinetima).

U najmanje jednoj demarkacijskoj točki postaviti aktivnu opremu kojom će se omogućiti pristup agregacijskoj mreži u čvoru prioritetne razine 1 na aktivnom sloju."

trebalo izmijeniti sljedećim tekstom:

„Korisnik državne potpore (nositelj projekta, a u modelima A i C i izabrani operator) za izgradnju pristupne mreže na području obuhvata PRŠI-ja obvezan je:

- *S nositeljem NP-BBI programa (OIV) u fazi projektiranja i izgradnje infrastrukture usuglasiti uvjete, odgovorenost i točan položaj demarkacijskih točaka; odnosno dostaviti lokacije svojih pristupnih čvorova, kako bi se utvrdilo koji od njih može biti i demarkacijska točka (poželjno je da postoji barem jedan demarkacijski čvor na nivou makrolokacije (naselja) na području obuhvata projekta)*

Navedeno je u skladu sa uvjetima NP-BBI programa iz poglavlja 2.1, prema kojemu odabir mikrolokacija agregacijskih točaka prema NP-BBI programu ovisi o dostupnosti postojećih čvorova i/ili lokacijama postojećih čvorova te povezanim kolokacijskim prostorima u naseljima, odnosno za odabir mikrolokacija agregacijskih točaka prema NP-BBI programu koristiti će se smjernice iz NP-BBI programa, a vezano za gore spomenuti odabir postojećeg čvora.

HT ovdje posebno naglašava sljedeću smjernicu iz NP-BBI-a: *"agregacijski čvorovi biti će smješteni u postojećim čvorovima pristupne mreže s dostatnim raspoloživim kolokacijskim prostorom, ako će takvi čvorovi također služiti i kao NGA mrežni čvorovi (tj. takvi čvorovi bit će definirani kao demarkacijske točke prema NGA mrežama izgrađenima u okviru ONP-a)."*

Dakle, ukoliko se HT-ova demarkacijska točka odabere za agregacijsku, tada će HT ponuditi svoje uvjete i naknade pristupa demarkacijskim točkama, a koje će biti prethodno usuglašene s nadležnim regulatornom tijelom.

HT smatra da se primjenom navedene smjernice u praksi potiče efikasno trošenje javnih bespovratnih sredstava.

S obzirom na geografski položaj naselja, veličinu naselja odnosno potencijalni broj krajnjih korisnika/korisničkih jedinica u naseljima, te postojeću elektroničku komunikacijsku infrastrukturu HT-a koju je moguće iskoristiti u Projektu, predlažemo formiranje 10 demarkacijskih točaka u Projektu, neovisno o odabranom investicijskom modelu u Projektu. Predložene demarkacijske točke nalaze se na lokacijama pristupnih čvorova spojenih svjetlovodnim kabelom na postojeću agregacijsku mrežu HT-a kako je ispod navedeno u Tablici 1. (Prijedlog lokacija demarkacijskih točaka).

Tablica 1. Prijedlog lokacija demarkacijskih točaka:

GRAD/OPĆINA/NASELJE	ADRESA	KOORDINATE*
Gornji Mihaljevac	Gornji Mihaljevac 69	486296, 5143363
Lopatinec	Pleškovec 25	490807, 5144364
Mursko Središće	Martinska 2	495164, 5152677
Nedelišće	Maršala Tita 1	490790, 5137464
Pušćine	Čakoveška 58	489304, 5136873
Strahoninec	Čakoveška 39	493612, 5136873
Sveti Martin na Muri	Trg Sv. Martina 7	489470, 5153964
Šenkovec	Jurja Zrinskog 1	493760, 5140417
Štrigova	Štrigova 88a	483659, 515273
Zasadbreg	Zasadbreg 187	493210, 5145238

* Koordinate prema kartografskoj projekciji HTRS96/TM na elipsoidu GRS80

Nadalje, HT posjeduje agregacijsku mrežu koja uz određenu nadogradnju može osigurati potrebne kapacitete tražene unutar Projekta. Usluga agregacijskog povezivanja će se temeljiti na Ethernet tehnologiji.

Također, HT napominje kako u navedenim lokacijama ima tehničke prostore (postojeći čvorovi fiksne pristupne mreže) koji se mogu koristiti za smještaj opreme demarkacijskih

<p>točaka u ovisnosti o konačnim zahtjevima za prostorom demarkacijskih točaka (zahtijevani gabariti, opremljenost, režim korištenja u operativnom radu...), pri čemu uvjeti korištenja mogu biti predmet budućih pregovora.</p> <p>Vezano za moguće razlike u lokacijama (naselje) i mikrolokacijama (adresa) pristupnih čvorova i agregacijskih čvorova HT traži od NP-a da jasno odgovori na sljedeća pitanja, a koja su izravno povezana sa projektiranjem i izračunom iznosa kapitalnih investicija NGA mreža:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Postoje li obaveza i uvjeti povezivanja lokacija agregacijskog čvorova prema NP-BBI programu sa planiranim pristupnim čvorom ukoliko se ne nalaze na istoj mikrolokaciji (adresa) unutar naselja? 2. U slučaju da postoji obaveza povezivanja o trošku kojeg od programa (ONP ili NP-BBI) će biti (su)financirani takvi spojevi (te o kojem se kapacitetu radi)? 	
<p>3. Ostalo</p> <p>a) Komentari na poglavlje 5.1 nacrtu PRŠI-a Tehničke karakteristike širokopojasne mreže</p> <p>Vezano uz zahtjev „U slučaju planiranja izgradnje otvorene širokopojasne mreže s bežičnom tehnologijom potrebno je osigurati pokrivanje ukupnih potreba za prijenos podataka svim zainteresiranim krajnjim korisnicima no tom području mogućnost povećanja potrebne prijenosne propusnosti do tri puta od ukupne propusnosti svih zainteresiranih korisnika no području osiguranje garantiranih brzina i kvalitete usluga“, kao i vezano uz zahtjev „U slučaju planiranja i izgradnje otvorene širokopojasne mreže s bakrenim vodovima, potrebno je predvidjeti pokrivanje trenutnih potreba za prijenos podataka svih zainteresiranih krajnjih korisnika na tom prostoru i mogućnost povećanja potrebne prijenosne propusnosti do tri puta od ukupnih potreba za prijenos“, HT smatra kako nije jasno navedeno o kojim se kapacitetima radi (iz navoda moglo bi se zaključiti da se radi o „dimenzioniraju“ tzv. „backhaul“ kapaciteta), pri čemu također nije jasno što se koristi kao ulazni podatak za procjenu „potrebne prijenosne propusnosti“. HT smatra da je dimenzioniranje „backhaul“ kapaciteta moguće jedino na način da isti mora u</p>	

konačnici zadovoljiti ukupni promet koji bi generirali svi krajnji korisnici, a sukladno ciljevima Projekta.

U suprotnom pak tumačenju, vezano za korištenje bežične tehnologije za izgradnju širokopojasne infrastrukture na način da je potrebno za svakog zainteresiranog korisnika osigurati tri puta veći prijenosni kapacitet od njegovih iskazanih potreba je u suprotnosti sa principom korištenja bežičnih tehnologija gdje korisnici koriste zajedničke prijenosne kapacitete.

Nadalje, vezano uz sljedeće navode: „U slučaju svjetlovodnog povezivanja krajnjih korisnika sa središnjom točkom do objekata treba voditi kabele sa slijedećim brojem svjetlovodnih niti: do objekata samo s kućanstvima: barem 1 par svjetlovodnih niti, odnosno barem 2 niti po domaćinstvu, u skladu sa pravilnikom o svjetlovodnim distribucijskim mrežama; do objekata s tvrtkama ili javnim institucijama: najmanje 2 para svjetlovodnih niti po tvrtki ili javni instituciji“, HT ističe kako isti moraju biti u potpunosti usklađeni s Pravilnikom o svjetlovodnim distribucijskim mrežama (NN 57/2014)-(dalje u tekstu: Pravilnik o SDM-u) prema kojemu se ukupan broj niti u distribucijskoj mreži (dakle od centralne točke do korisničke jedinice) dimenzionira s 1,2 niti u odnosu na ukupni broj postojećih i planiranih korisničkih jedinica.

Također, vezano za navod: „U slučaju svjetlovodnog povezivanja centralne točke na širokopojasnu mrežnu okosnicu, ta veza mora biti izvedena s kabelom koji sadrži najmanje 48 vlakana (odnosi se na slučajeve u kojima centralna točka nije istovremeno i točka ulaska u širokopojasnu mrežu okosnicu)“. HT ističe da centralna točka (u ovom slučaju distribucijski čvor — sukladno Pravilniku o SDM-u) može biti i vrlo malih dimenzija (npr. u rijetko naseljenim područjima), stoga HT zadanih 48 vlakna smatra predimenzioniranim uvjetom. HT općenito smatra da je dimenzioniranje glavne mreže ovisno o veličini distribucijskog čvora (odnosno broju i „tipu“ krajnjih korisnika), o procjeni načina korištenja pristupne mreže od strane drugih operatora, a na kraju i o samom tipu

Ne radi se o kapacitetima na backhau, nego o kapacitetima na čvoru. Kod wireless-a je eksplicirano u odvojeni točki za backhaul („U slučaju radijskog povezivanja centralne točke sa širokopojasnom mrežom okosnicom“).

Nije u suprotnosti. Ne rade sve wireless tehnologije na shared mediju!

Ako HT želi, neka predloži tehnologiju, po kojoj će moći izgraditi 1,2 niti do svakog kućanstva! Ali ne manje od 1,2!

Ne radi se o distribucijskom čvoru po Pravilniku o SDM, nego o centralnom čvoru, koji se povezuje na regionalnu okosnicu. Očito je problem samo u definiciji termina okosnica.

agregacijske mreže koja će se koristiti (i veleprodajnim proizvodima u agregacijskoj mreži), stoga je stajalište HT-a da nije moguće jednoznačno definirati broj vlakana u ovom dijelu mreže.

Nadalje, uputu kojom se navodi kako u svakom ormaru mora biti na vidljivom mjestu plastificirana shema iz koje mora biti jasno vidljivo gdje svako vlakno završava na drugoj strani (lokacija, prostor, ormar, razdjelnik, konektor) HT smatra nepraktičnom i neprihvatljivom iz razloga što se u praksi u ormare ne postavljaju sheme spajanja već se iste čuvaju u sklopu tehničke dokumentacije, pri čemu se u ormare postavljaju jedina oznake modula i konektora.

HT također predlaže tekst u odjeljku Kabelaška kanalizacija u cijelosti obrisati te uvesti novi tekst u kojem će se naznačiti da se prilikom projektiranja i gradnje optičke mreže u Projektu ista ima projektirati, graditi i koristiti u skladu s u to vrijeme važećim Zakonom o elektroničkim komunikacijama i pripadajućim Pravilnicima. Isto se prvenstveno odnosi na Pravilnik o svjetlovodnim distribucijskim mrežama, Pravilnik o tehničkim uvjetima za kabelsku kanalizaciju, Pravilnik o načinu i uvjetima određivanja zone elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme, zaštitne zone i radijskog koridora te obavezama investitora radova ili gradnje, zatim Pravilnik o tehničkim uvjetima za elektroničku komunikacijsku mrežu poslovnih i stambenih zgrada i Pravilnik o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme, kao i ostalim pravilnicima kojima se propisuju tehnički uvjeti za kabelsku kanalizaciju.

Vezano za tražene uvjete za centralne točke navedene u odjeljku *Centralne točke*, HT napominje da trenutno na razini države nije zakonskim ili pod-zakonskim (provedbenim) aktom uređeno na koji način je potrebno osigurati uvjete centralnih točaka. Međutim, HT napominje da je svakako potrebno osigurati adekvatni prostor za smještaj demarkacijskog čvora, ali se ne slaže da nositelj Projekta definira ovim putem (u nacrtu PRŠI-a) uvjete koje moraju ispuniti prostori za čvorišta, a s obzirom da su uvjeti korištenja već definirani i javno dostupni unutar sljedeće HT-ove standardne

Shema u ormaru olakšava održavanje, osobito pri hitnom rješavanju pogrešaka.

Nije potrebno napisati da treba sve sprovoditi prema zakonu i podzakonskim aktima.

Nemamo posebnih zahtjeva, osim onoga što piše. Ako propišemo HT-ove uvjete, možda tih drugi čvorovi ne ispunjavaju.

ponude: Standardna ponuda Hrvatskog Telekoma d.d. za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji (dostupno na: <https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/fiksni-operatori/regulativa>)

b) Komentari na poglavlje 5.3 nacрта PRŠI-a Zahtjevi projekta izgradnje širokopolasne mreže

HT ovim putem ukazuje na nesukladnost dvaju navedenih zahtjeva, kako slijedi: „*Tip tehnologije, koji će privatni operatori predvidjeti u projektu, mora ispunjavati uvjete iz Digitalne agende za Europu 2020 (izgradnja širokopolasne mreže s brzinama najmanje 30 Mbit/s svima zainteresiranima korisnicima najmanje 100 Mbit/s, poduzećima i javnim ustanovama najmanje 100 Mbit/s)*” i „*Novoizgrađena infrastruktura treba imati u vidu mogućnost ispunjavanja najavljenih zahtjeva po budućoj strategiji Gigabit Europe 2025.*” Naime, u poglavlju 1.3 nacрта PRŠI-a navedeno je kako su ciljevi ovoga Projekta definirani tako da budu u skladu s onima iz DAE i ONP-a, a ne s onima iz strategije Gigabit Europe 2025. Vezano za potonje navedenu strategiju, HT ističe kako je Europska komisija je 16. rujna 2016. godine dokumentom „*Connectivity for a Competitive Digital Single Market — Towards a European Gigabit Society*”, predložila Europskom parlamentu i Vijeću Europske unije, između ostalog, revidiranje ciljeva Digitalne agende za Europu na način da se kao cilj postavi i dostupnost gigabitnih brzina (*gigabit connectivity*) i to do 2025. godine. Navedeni prijedlog Europske komisije je još uvijek u zakonodavnoj proceduri te se, s obzirom da još uvijek nije usvojen, ne može se smatrati

Saznati smo sa Gigabit Europe strategijom, ali ta još nije primljena u RH, niti nije u potvrđenoj shemi javne pomoći. Potim nemamo mogućnost staviti ciljeve 2025, i moramo ostaviti one iz NP-a. Ispunjavanje ciljeva Gigabit Europe 2025 je samo želja, a ne zahtjev.

relevantnom pravnom osnovom za provedbu ovog programa.

Vezano za sve navedeno, HT zaključuje kako je upitno u ciljeve Projekta uključiti zahtjev za mogućnošću nadogradnje novoizgrađene infrastrukture u skladu sa zahtjevima strategije Gigabit Europe 2025, a s obzirom da je dokument još uvijek u zakonodavnoj procedure te njegovi zahtjevi nisu finalno poznati, a kao dodatan argument navodi se kako ovakav zahtjev nije postavljen unutar Digitalne Agende za Europu, niti u ciljevima OPKK, kao niti unutar donesenih kriterija za odabir operacija i pripadajuće metodologije za specifični cilj 2a1 iz OPKK po kojima će se evaluirati svi projektni prijedlozi, razvijeni i provedeni po strukturnim pravilima ONP-a.

HT u potpunosti podržava navod: *„U projektu mora biti definirana topologija mreže. Mora biti nacrtan plan povezivanja do predviđenih krajnjih korisnika.“*

Pri tome HT nadopunjuje ovaj navod i traži da se u konačnu verziju PRŠI-a uvrsti definicija „Dostupnosti“ (eng. „home passed“) na način da je potrebno točno odrediti završnu točku pristupne mreže tj. da se ta točka odredi prostorno do korisnika (prijedlog HT-a *„kod fiksne pristupne mreže isto podrazumijeva dovođenje infrastrukture na rub parcele kod podzemnog rješenja, odnosno 100 m od ruba parcele kroz javnu površinu kod nadzemnog rješenja“*). Također, HT smatra da je potrebno jasno definirati dostupnost za napredne bežične tehnologije. HT smatra da definicija koja je dana na javnom savjetovanju kao dio Uputa za prijavitelje, a koja glasi: *„Dostupnost*

Primjedba primljena na znanje. Predlagane definicije bi morale biti u ONP-u, zato predlažemo, da ih naslovite na NOP.

Primjedba primljena na znanje. Predlagane definicije bi morale biti u ONP-u, zato predlažemo, da ih naslovite na NOP.

širokopojasnog pristupa, odnosno pokrivenost širokopojasnim pristupom definira se kao mogućnost stanova, poslovnih i javnih korisnika da budu spojeni na pristupnu NGA širokopojasnu infrastrukturu (eng. home passed), bez značajnih dodatnih ulaganja od Strane operatora i/ili značajnih jednokratnih troškova od Strane korisnika (stanova, poslovnih i javnih korisnika). „Home passed“- stanovi/poslovni/javni korisnici kojima su dostupne NGA širokopojasne usluge prema zahtjevu projekta unutar ONP-a, a operator im u kratkom roku (maksimalno 60 dana) može aktivirati uslugu. Aktivacija usluge zahtijeva instalaciju korisničke opreme te, u slučaju žičnih mreža, postavljanje vodova od pristupnog prostora objekta/zgrade do korisničkog prostora, ukoliko isti vodovi nisu već postavljeni tijekom izgradnje NGA mreže" nije dovoljno precizna te neće osigurati usporedivost ponuda operatora na javnoj nabavi odnosno tehničke specifikacije neće biti moguće sastaviti dovoljno transparentno. Upravo iz tog razloga, HT predlaže da se u konačni PRŠI odnosno DoN uvrsti prethodno dana definicija o dostupnosti po prijedlogu HT-a.

Vezano za navod: „Privatni partner u projektu može predvidjeti bežičnu tehnologiju za koju je potrebna dozvola, čak i ako još nema dozvolu regulatorne agencije o dodjeli radijske frekvencije" HT smatra kako je upitno u postupcima javnih nabava omogućiti ponudu naprednih bežičnih tehnoloških rješenja koja u trenu podnošenja ponuda nisu komercijalizirana te za iste nije

Da ne bismo imali tu dikciju, dobili bi primjedbu, da potencijalni pružatelj, koji danas još nema frekvencije, ne može učestvovati, te da se time skraćuje konkurencija.... Primjedba ne može biti primljena.

zainteresiranim operatorima u svrhu zakupa ponuđen odgovarajući radio-frekvencijski spektar, niti su u tom trenutku jasno poznati kapitalni troškovi implementacije takvih rješenja. HT pri tome ni na koji način ne želi dovoditi u pitanje načelo tehnološke neutralnosti ONP-a, no u slučaju kada bi spomenute bežične tehnologije bilo dozvoljeno predvidjeti dovode se u pitanje odredbe Zakona o javnoj nabavi o nužnoj usporedivosti ponuda kao i možebitno pitanje izvršenja samog ugovora o javnoj nabavi.

d) Zakon o javnoj nabavi

Poglavlje 7. nacрта PRŠI-a (*Specifikacija postupka i kriterija javne nabave*), potrebno je u potpunosti terminološki uskladiti s aktualnim Zakonom o javnoj nabavi (NN 120/16).

Molimo za konkretizaciju primjedbe. Zahtjev „u potpunosti uskladiti“ proizlazi sa konkretne neskladnosti koja je bila tokom čitanja PRŠI evidentirana.

A1 Hrvatska d.o.o., Vrtni put 1, pp 470,10002 Zagreb

Interes, odnosno kategorija i brojnost korisnika koje predstavlja zainteresirana strana

A1 Hrvatska d.o.o. (u nastavku A1), dio Telekom Austria Grupe i tvrtke América Móvil, je operator u Republici Hrvatskoj sa 1,8 milijuna korisnika,

A1 je jedini tzv. greenfield operator u Hrvatskoj koji gradi i investira u mreže koje pružaju minimalne brane od 100 Mbit/s što svjedoči i brojka da A1 pruža mogućnost korištenja usluga ultra-brzog interneta za preko 480.000 kućanstava putem tzv. HFC tehnologije (kombinacije optičko-kabelske mreže) i FTTH tehnologije, A1 je unazad skoro dvije godine dana objavio gradnju skoro 100 optičkih (FTTH) mreža o čemu se podaci mogu pronaći na stranici <http://mapiranje.hakom.hr/hr-HR/SvjetlovodnaMreza>. Pri tome se od ukupno osamdesetak objava namjere gradnje FTTH svih operatora u RH u 2017 godini, 41 objava odnosi na A1.

A1 je lider u inovacijama na tržištu elektroničkih komunikacija u Republici Hrvatskoj, kao primjere navodimo razvoj svjetski poznate usluge Vip parking, Vip Over IP, Vipme Broadband, Homebox i Vipme Homebox, uslugu video poziva, HD glasovnu telefoniju, te jedan od najboljih operatora na svijetu po kvaliteti svoje mreže i usluga: dobitnik certifikata tvrtke P3 Communications. A1 navedene usluge pruža putem najrazvijenijih tehnologija poput LTE, FTTH, HFC tehnologije.

A1 planira nastaviti svoje investicije. U zadnje 4 godine s ponosom možemo reći da smo investirali više od 600 milijuna EUR-a što je za posljedicu imalo povećanje tržišnog natjecanja uz smanjivanje cijena prvenstveno u urbanim područjima. Posebno smo ponosni što smo u siječnju ove godine postigli sinergiju sa METRONET TELEKOMUNIKACIJE d.d. što čini dodatni zamašnjak našim planovima u gradnji i korištenju optičkih mreža. Od 1. listopada 2018. godine METRONET TELEKOMUNIKACIJE d.d. prestale su postojati kao zaseban pravni subjekt te su postale dio A1 Hrvatska d.o.o.

Zadnje, ali ne stoga manje važno skrećemo Vam pažnju na činjenicu da je A1 jedan od prvih dobitnika certifikata 'Poslodavac Partner1', te kompanija kojoj je jedan od najvažnijih poslovnih ciljeva društveno odgovorno poslovanje zbog čega kontinuirano ulaže u svoje korisnike i zaposlene te hrvatsko gospodarstvo, društvo znanja, kulturu, šport, okoliš i zdravi je.

Skrećemo Vam pažnju da je prilikom izrade PRŠI-a i dokumentacije za nadmetanje nužno voditi računa o načetima tehnološke neutralnosti i kompetitivnosti koja će omogućiti ravnopravnu tržišnu utakmicu, te jednak tretman svih potencijalnih partnera u projektu / ponuditelja. Pri tome je potrebno voditi računa o korištenju sredstava za izvedbu dugoročnih tehnoloških rješenja kojima će se ostvariti ne samo ciljevi DAE 2020 nego i DAE 2025 kao osnove za razvoj digitalnog društva i digitalne ekonomije u RH.

Stoga se nadamo da ćemo imati priliku biti Vaš partner u ovom projektu kako bismo nastavili sa ovakvim pozitivnim trendom na dobrobit stanovnika u tzv. bijelim zonama, a koji žive na Vašem području.

S tim u vezi slobodni smo Vam dostaviti dokument (Prilog 1 Ispunjenje DAE ciljeva), u kojem detaljno pojašnjavamo važnost ultra-brzog interneta kao preduvjeta za daljnji razvoj Vašeg područja.

Komentari na nacrt PRŠI po kategorijama:	
<p><i>Kategorija: Struktura i razina maloprodajnih paketa</i> Vežano na PRŠI, Minimalne brzine na NGA mrežama izgrađenim unutar Okvirnog programa, Tablica 4.3, A1 je spreman u potpunosti podržati zahtijevanu minimalnu razinu pružanih maloprodajnih usluga na NGA širokopoljasnoj mreži.</p> <p>Ovim putem želimo dodatno naglasiti da je A1 spreman ponuditi osnovnu maloprodajnu uslugu širokopoljasnog pristupa internetu velikih brzina minimalne brzine od 100 Mbit/s za sve krajnje korisnike na ciljanom području provedbe projekta (područje provedbe projekta odnosi se na izgradnju mreže sufinanciranu bespovratnim sredstvima predviđenim Nacionalnim okvirnim programom), što je znatno pogodnije za korisnike od minimalno zahtijevanih usluga iz PRŠI-a koje iznose 40 Mbit/s.</p> <p>Dodatno tražene, napredne usluge (npr. Video na zahtjev, HD TV) bit će u potpunosti podržane na području pokrivenosti optičkom mrežom (FTTH rješenje), a u izdvojenim područjima gdje zbog konfiguracije terena nije isplativo graditi FTTH mrežu, postižu se uštede korištenjem mobilne mreže i LTE tehnologije. Kako se radi o iznimkama tj. izdvojenim područjima, kombinacijom gradnje FTTH mreže i korištenjem LTE tehnologije, ostvaruje se značajno smanjenje troškova, a time i uloženi bespovratni sredstva, te se i dalje osiguravaju osnovne i većina naprednih maloprodajnih usluga. Ovisno o razvoju mogućnosti pružanja usluga na LTE tehnologiji, A1 će u narednim razdobljima nuditi korisnicima obuhvaćenim LTE tehnologijom i ostale</p>	<p>Zahvalni za primjedbu, saznati sa vašim intencijama. Primjedba ne zahtjeva odgovor oko sadržaja.</p>

<p>dodatne usluge.</p> <p>U svakodnevnom poslovanju dinamiku kretanja cijena određuje tržište, pa će se sukladno tome i <u>određivati cijene maloprodajnih usluga.</u></p>	
<p>2) Kategorija: Veleprodajni uvjeti pristupa</p> <p>S obzirom da A1 planira graditi NGA širokopojasnu mrežu temeljenu na FTTH i LTE rješenju, sve veleprodajne usluge navedene u Tablici 5.1 u poglavlju 5.5 PRŠI-ja (Specifikacija minimalnog skupa podržanih veleprodajnih usluga) koje su kompatibilne s navedenim tehnologijama bit će podržane. Pri definiranju dostupnih veleprodajnih usluga A1 će voditi računa o svim obvezama operatora koje proizlaze iz ONP-a i primjenjivih zakonskih i podzakonskih propisa.</p> <p>A1 dodatno ukazuje na neusklađenost teksta koji se navodi nakon Tablice 5.1 sa samom tablicom. Naime, u tablici su u popisu obveznih veleprodajnih usluga navedene usluge kako na aktivnom tako i na pasivnom mrežnom sloju, dok se u predmetnom tekstu navodi da se minimalnim skupom podržanih veleprodajnih usluga podrazumijevaju samo usluge pristupa na aktivnom mrežnom sloju, dok će se ostale (opcionalne) usluge pružati samo ako nositelj projekta procijeni da je isto potrebno.</p> <p>S obzirom da je spomenuti tekst za pravo citat iz prethodne verzije ONP-a koja više nije na snazi, a u kojoj su uistinu obvezne usluge bile samo one koje se pružaju na aktivnom mrežnom sloju, dok su se usluge pristupa koje se pružaju na pasivnom mrežnom sloju smatrale opcionalnim veleprodajnim uslugama, potrebno je uskladiti tekst PRŠI-ja s važećom verzijom ONP-a te izbaciti spomenuti dio teksta koji ne odgovara Tablici 5.1 kao ni popisu zahtijevanih obveznih veleprodajnih usluga iz</p>	<p>Primjedba primljena, PRŠI ispravljen.</p>

<p>navedene tablice.</p> <p>Vežano uz pravila određivanja i nadzora veleprodajnih naknada, A1 ističe da je za većinu veleprodajnih usluga HAKOM već određio iznose naknada te će se iste, sukladno uputama iz poglavlja 2.6.2. ONP-a i smjernicama HAKOM-a o načelima veleprodajnog pristupa i veleprodajnog određivanja naknada, primjenjivati i za veleprodajne usluge na novoizgrađenoj mreži. Pri tome A1 ostavlja mogućnost određivanja i drugačijih naknada ovisno o tržišnim trendovima i razvoju određenih veleprodajnih usluga (primjerice bitstream u mobilnoj mreži) s obzirom da se finalizacija izgradnje mreže očekuje 2022. godine, a ONP-om je određeno da je najkasnije 6 mjeseci prije nego mreža postane operativna potrebno s HAKOM-om finalizirati veleprodajni model i odgovarajuće naknade.</p> <p>Dodatno, u poglavlju 5.4 (Minimalna razina pružanih maloprodajnih usluga) i dalje se navodi kako bi se veleprodajne naknade bitstream usluge trebale kretati u rasponu od 35 do 40% iznosa maloprodajne cijene koju plaća krajnji korisnik, bez navođenja bilo kakvih izračuna i/ili pojašnjenja na kojima bi se navedeni zahtjev temeljio. Bez obzira što se u dokumentu navodi kako se navedeni raspon primjenjuje samo u slučaju kad nema regulatorne odluke o iznosu naknade, A1 smatra kako navedeni zahtjev i dalje nije u skladu sa strukturnim pravilima ONP-a gdje je detaljno opisan postupak određivanja veleprodajnih naknada (bez obzira na regulatornu odluku) pa je stoga navedeni zahtjev o rasponu kretanja veleprodajnih naknada potrebno izbaciti iz konačne verzije PRŠI-ja.</p> <p>Konačno, u poglavlju 5.33 (Uvjeti upravljanja otvorenom širokopojasnom mrežom) navode se određene obveze privatnog partnera koji će upravljati novoizgrađenom mrežom prema</p>	
--	--

<p>operatorima koji će koristiti veleprodajne usluge. S obzirom da se i u ovom poglavlju posebno napominje da je, uz usluge na aktivnom mrežnom sloju, potrebno omogućiti veleprodajne usluge pristupa i na pasivnoj infrastrukturi iako su u poglavlju 5.5 navedene usluge već definirane pod minimalnim skupom podržanih veleprodajnih usluga, A1 smatra kako je i navedeni tekst potrebno uskladiti s važećom verzijom ONP-a gdje je jasno propisan postupak određivanja veleprodajnih naknada koje u konačnici odobrava HAKOM.</p> <p>Vrste naknada koje će operatori međusobno plaćati kao i intervali u kojima će se iste naplaćivati predmet su definiranja veleprodajnih modela koji će se po izgradnji mreže predložiti od strane operatora te će isti biti dostavljeni nositelju projekta i HAKOM-u na prethodnu provjeru i odobravanje. Sukladno navedenom, tekst iz PRŠI-ja u kojem se navodi da operator neće smjeti naplaćivati dodatne naknade osim naknade za pristup do krajnjeg korisnika već danas nije usklađen s postojećim modelom naplate za bitstream uslugu u kojem se, uz naknadnu za pristup do korisnika, dodatno naplaćuje i mjesečna naknada za korištenje kapacitet (promet) ostvaren u prethodnom mjesecu ovisno o točki međupovezivanja operatora. S obzirom da nije isključena mogućnost da će se na novoizgrađenoj mreži definirati slični veleprodajni modeli i za druge usluge, potrebno je prilagoditi tekst PRŠI-ja na način da odgovara postojećem stanju na tržištu i važećoj verziji ONP-a, kao i budućem razvoju usluga koje će se nuditi u okviru ovog projekta.</p>	
<p>3) Kategorija: Korištenje postojeće infrastrukture Na navedenom području obuhvata ovog projekta A1 nema postojeće vlastite kabelske kanalizacije. Na navedenim područjima PRŠI-ja A1 ima antenske stupove bežičnih mreža. Svi podaci prijavljeni su</p>	<p>Zahvalni za primjedbu, saznati sa vašim intencijama. Primjedba ne zahtjeva odgovor oko sadržaja.</p>

<p>HAKOM-u i dostupni su na HAKOM-ovim internetskim stranicama na linku: http://mapiranje.hakom.hr/hr-HR/RadiiskePostaie#sthash.lb2a5Zn7.dob</p>	
<p>4) Kategorija: Ostalo Širokopojasna infrastruktura Poglavlje 2.2 Širokopojasna infrastruktura i usluge U PRŠI-u u Tablici 2.1 Trenutno stanje tehnologija prema razini pristupa, prikazane su širokopojasne tehnologije i njihove karakteristike. A1 ostaje pri stavu da primjenom VDSL-a neće biti moguće ostvariti cilj DAE da 50 % korisnika koristi ultrabrzi internet tj. brzine od 100 Mbit/s kao i da VDSL nije tehnologija budućnosti a što potvrđuju i trendovi u EU i činjenica da su od Strane EK nagrađivani upravo 100% FTTH projekti. Molimo pogledajte zadnje statistike te komunikacije EK koje su na snazi duže od godinu dana. Iz navedenih razloga A1 svakako preporuča NP-u da u skladu sa raspoloživim podacima provjeri stvarnu dostupnost usluga brzog i ultra brzog interneta na području obuhvata projekta, odnosno ispravno definira eventualne sive zone kako neki korisnici ne bi neopravdano ostali izvan obuhvata projekta na minimalnim brzinama. Više detalja po ovom pitanju može se naći u Prilogu 1 Ispunjenje DAE ciljeva.</p>	<p>Nažalost JLS-ovi nemaju mogućnost to odrediti. PRŠI je odrađen prema ONP-u.</p>
<p>Određivanje boja područja Poglavlje 4.2 Rezultati inicijalnog postupka određivanja boja U PRŠI-ju u tablici 4.2 naveden je broj bijelih područja i broj kućanstava, uz napomenu da su uzeti u obzir i „kućni brojevi gdje danas ne postoje registrirana kućanstva". U Prilogu 4 PRŠI-ja (Upitnik-za-operatore) nalazi se excel tablica sa rezultatima mapiranja, u kojoj se vidi broj NGA bijelih, sivih i</p>	<p>Kod pripreme PRŠI-ja su korišteni svi podaci koje smo primili od HAKOM-a i svi ostali javni podaci, do kojih smo imali pristup. Slažemo se, da bi dio podataka ponekad možda mogao biti bolji, ali ne prihvaćamo pristup nekih drugih JLS-ova, koji su za pripremu PRŠI-ja uporabili podatke iz ne javnih baza podataka te ih sami udružili na javne baze, i tako preuzeli rizik za netočnost u drugim pravcima.</p>

<p>crnih adresa. Pri tome excel tablica ne sadrži podatke o broju i vrsti prihvatljivih potencijalnih korisnika (stan, poslovni, javni), kao ni broj kućanstava na pojedinoj adresi. Podaci koji nedostaju značajni su prilikom projektiranja nove pristupne mreže, i sastavni su dio tablice za unos rezultata mapiranja prema HAKOM-u/ NOP-u, S tim u vezi ljubazno Vam skrećemo pažnju na Predložak tablice za unos rezultata mapiranja koju traži HAKOM/NOP kao prilog PRŠI-ju. Predložak je raspoloživ na stranicama NOPa na linku: https://nop.hakom.hr/obrasch-upute-za-nositelie-proiekata/13 . A u njemu je raspoloživa definicija stana/kućanstva kao i struktura podataka koju traži HAKOM/NOP kao prilog PRŠI-ju.</p> <p>A1 ističe važnost usklađivanja završnog PRŠI-ja s konačnom definicijom korisnika odnosno broja potencijalnih korisnika te jednoznačno definiranim bijelim područjem sa svim potrebnim podacima, uključivo broj i vrstu prihvatljivih potencijalnih korisnika, a sve sukladno zahtjevu HAKOM-a/NOP-a. Isto je preduvjet za završnu verziju PRŠI-ja, odnosno uvjet za kvalitetnu dokumentaciju o nabavi, koja mora biti nedvojbena i nedvosmisljena u postupku javne nabave. Navedeno može imati značajni utjecaj na pripremu ponuda (projekta i troškovnika), kao i na realizaciju samog projekta.</p>	
<p>Demarkacijske točke Poglavlje 4.6 Demarkacijske točke prema agregacijskoj mreži Sukladno poglavlju 2.4.2 ONP-a, projektom je potrebno definirati položaj jedne ili više demarkacijskih točaka između pristupne mreže na ciljanom području provedbe projekta i agregacijske mreže. U PRŠI-ju, u poglavlju 4.6 Demarkacijske točke prema agregacijskoj mreži, navedeno je:</p>	<p>Podatke primili smo sa strane HAKOM-a i ih u cijelosti upotrijebili.</p>

<p>„Nositelj projekta i odabrani operator trebaju se obvezati da će:</p> <ul style="list-style-type: none"> - s nositeljem tehničke provedbe NP-BBI programa (Oiv) u fazi projektiranja i izgradnje infrastrukture usuglasiti uvjete, odgovornosti i točan položaj (mikro-lokaciju) demarkacijskih točaka te koordinirati izgradnju infrastrukture na trasama na kojima će se graditi NP-BBI infrastruktura - u svakom naselju u kojem je planirana demarkacijska točka, trajno omogućiti pristup pasivnim dijelovima pristupne mreže (kabelskoj kanalizaciji, nadzemnoj mreži stupova, neosvijetljenim nitima/ vanjskim kabinetima). - U najmanje jednoj demarkacijskoj točki postaviti aktivnu opremu kojom će se omogućiti pristup agregacijskoj mreži u čvoru prioritetne razine 1 na aktivnom sloju." <p>Dodatno se u PRŠI-u radi poveznica prema Nacionalnom programu razvoja širokopolasne agregacijske infrastrukture u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja, kao preduvjet razvoja pristupnih mreža novih generacija (u nastavku: NPBBi) i agregacijskim točkama koje su predviđene nacrtom NPBBi.</p> <p>Konkretno, uz predložene pasivne demarkacijske točke navedene u PRŠI-ju za potrebe izgradnje mreže A1 smatra daje dovoljan jedan MPoP (demarkacijska točka sa aktivnom opremom) smješten u Nedelišću, koji može pokriti sve JLS-ove u klasteru. Optimalno rješenje za smještaj MPoP-a bilo bi u Nedelišću, koje je najveće naselje u cijelom klasteru, a općina Nedelišće ima najveći broj kućanstava u bijelom području klastera.</p>	
<p>Naknadni postupak provjera potpora U poglavlju 4.9 Naknadni postupak provjera potpora navedeno je: „Ukoliko će dodijeljeni iznos potpora biti veći od 10 milijuna HRK, operator mora na kraju</p>	<p>Greška u PRŠI-ju, primjedba primljena, PRŠI ispravljen.</p>

<p>sedmogodišnjeg razdoblja operativnog rada mreže provesti naknadni postupak provjere potpora,..," Navedeno traženje je u kontradikciji sa ONP-om gdje se naknadni postupak provjere potpora vrši isključivo za iznose veće od 10 milijuna EUR (ONP, str 46, Poglavlje 2.8.2 Naknadni postupak provjere potpora). Radi boljeg razumijevanja napominjemo da se i sljedeći odlomak u PRŠI-ju, koji spominje načelo računovodstvenog razdvajanja i zasebna računovodstvena izvješća, odnosi isto tako isključivo na projekte u kojima će dodijeljeni iznos potpora biti veći od 10 milijuna EUR. Stoga je potrebno ispraviti iznos od 10 milijuna HRK u iznos od 10 milijuna Eura.</p>	
<p>Tehničke karakteristike U poglavlju 5.1 Tehničke karakteristike širokopoljasne mreže, Svjetlovodna mreža, navedeno je: „U slučaju svjetlovodnog povezivanja krajnjih korisnika sa središnjom točkom do objekta treba voditi kabele sa sljedećim brojem svjetlovodnih niti: do objekata samo s kućanstvima: barem 1 par svjetlovodnih niti, odnosno barem 2 niti po domaćinstvu, u skladu s Pravilnikom o svjetlovodnim distribucijskim mrežama, do objekata s tvrtkama ili institucijama: najmanje 2 para svjetlovodnih niti po tvrtki ili javni instituciji." Obzirom da je prema Pravilniku o svjetlovodnim distribucijskim mrežama (NN 57/14) u članku 6 stavak 1 propisano da se za svaku korisničku jedinicu mora projektirati minimalno kapacitet od 1,2 svjetlovodne niti, to znači da je potrebno osigurati svakom kućanstvu jednu nit, uz dodatni slobodni kapacitet od 20% za eventualne buduće potrebe dodatnog kućanstva. To je trenutni zakonski minimum koji se u projektiranju mora poštovati, a stvarne brojke koje su negdje i veće od zakonski propisanog minimuma su prilagođene konačnom projektnom zadatku i zahtjevima.</p>	<p>U pitanju je dijalektika! Ako znate, kako DO SVAKOG korisnika izgraditi 1,2 niti (to je više od jednu nit, ali manje od dvije), molimo za objašnjenje. Do tada za nas dikcija „minimalni kapacitet od 1,2 svjetlovodne niti“ znači dvije niti (jer bi jedna bila premalo)!</p>

<p>Dodatno, prema mišljenju A1 dvije niti nemaju ni tehnološko ni financijsko opravdanje, pa ukoliko takav zahtjev postoji potrebno ga je obrazložiti i financijski predvidjeti.</p>	
<p>Definiranje investicijskog modela Poglavlje 6. Definirani investicijski model A1 podržava odluku Nositelja projekta vezano uz izbor Modela A kao definiranog investicijskog modela.</p>	
<p>Specifikacija postupka i kriterija javne nabave 7.4 UVJETI SPOSOBNOSTI PONUDITELJA U PRŠI-ju stoji: Dokazi i njihovi vrijednosni pokazatelji koje naručitelj određuje u svrhu utvrđivanja sposobnosti gospodarskog subjekta, mogu se zahtijevati samo u mjeri opravdanoj predmetom nabave i procijenjenom vrijednošću nabave. Naručitelj je obvezan odrediti uvjete za: pravnu i poslovnu sposobnost, uvjete nekažnjavanja i uvjete za financijsku sposobnost. Znači, kao jedan od uvjeta sposobnosti NP navodi: UVJETE NEKAŽNJAVANJA. Navedeno nije sukladno Zakonu o javnoj nabavi (NN 120/16; dalje ZJN), jer eventualna nekažnjavanost gospodarskog subjekta/ odgovorne osobe predstavlja osnove za isključenje iz postupka javne nabave. Stoga je potrebno isto brisati iz točke 7.4. Ističemo dodatno da je navođenje starosti dokaza u istom poglavlju pogrešno, obzirom da je navedeno propisano Pravilnikom o dokumentaciji o nabavi te ponudi u postupcima javne nabave (NN 65/2017), stoga je ažurnost dokumenata potrebno uskladiti sa citiranim Pravilnikom. 7.6 PRIHVATLJIVOST PONUDE ZA PROJEKT- KRITERIJI ODABIRA A1 ističe daje ONP-om propisano da kroz specifikaciju predmeta javne nabave za odabir operatora u investicijskom modelu A i G, NP-ovi</p>	<p>Komentari vezani za pravni dio vezani uz upotrebu navedenih normi prihvaćaju se i unijeti su u PRŠI na spomenutim mjestima.</p> <p>Dopunili smo kriterije odabira i stavili ih u konačnu verziju PRŠI-ja.</p>

<p>moraju precizno formalizirati sve zahtjeve koje izgrađene širokopojasne mreže, odnosno operator» tih mreža moraju ispuniti, a s obzirom na strukturalna pravila Okvirnog programa i lokalne potrebe. Ti zahtjevi naknadno trebaju biti specificirani ugovorom o javnoj nabavi koji će biti sklopljen s odabranim operatorom.</p> <p>Također, u svrhu odabira operatora u investicijsko m modelu A i C, NP-ovi su dužni detalje postupka javne nabave, što obuhvaća i ekonomske kriterije odabira najpovoljnije ponude, specificirati tijekom pripreme faze projekta (kroz PRŠI), te ga svim zainteresiranim stranama staviti na uvid kroz postupak javne rasprave (vidi poglavlje 2.5.4).</p> <p>Drugim riječima NP je već kroz PRŠI trebao definirati i specificirati uvjete sposobnosti gospodarskih subjekata i kriterije odabira, koje je isto tako bilo potrebno kvantificirati. Stoga, obzirom da u PRŠI-ju nisu detaljno razrađene odredbe o sposobnosti ponuditelja temeljene na Zakonu o javnoj nabavi (NN 120/16), koje su neophodne za provođenje postupka javne nabave, nego isključivo kvalitativan kriterij za odabir ekonomski najpovoljnije ponude, a koji nije kvantificiran, u Prilogu 2 dostavljamo naš prijedlog Kriterija za odabir ekonomski najpovoljnije ponude. Ovdje ističemo da je ONP-om ostavljena obveza NP-ovima da samostalno odrede kvantitativni karakter kriterija. Obzirom da isto nije utvrđeno, navedeno smatramo velikim nedostatkom PRŠI-ja, jer kriteriji bi trebali biti dostupni svim dionicima u javnoj raspravi kako bi svi mogli ravnopravno davati adekvatne primjedbe, te da se postigne cilj i svrha javne rasprave u vidu definiranja kriterija javne nabave.</p> <p>U navedenom Prilogu 2 dostavljamo modificiranu specifikaciju kriterija ekonomski najpovoljnije ponude u svrhu efikasnijeg ispunjenja ciljeva te</p>	
---	--

<p>postizanja željene gigabitne povezanosti unutar obuhvata projekta.</p> <p>A1 u nastavku daje svoje pojašnjenje. Prilikom provedbe postupka javne nabave za odabir operatora, primijenit će se kriterij ekonomski najpovoljnije ponude. A1 se slaže, kao što je navedeno i u ONP-u, da traženi iznos potpora mora imati najveći relativni značaj, ali smatramo da predloženo tehnološko rješenje, njegova kvaliteta i dugoročnost moraju imati donekle isti (ako ne i jednak) udio.</p> <p>Tehnološko rješenje mora podržati osnovne ciljeve OPKK (Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020) tj. smanjiti digitalni jaz između urbanih i ruralnih područja, jaz između RH i EU, te raspoloživim bespovratnim sredstvima omogućiti pravovremeno ispunjenje ciljeva koji su uvodno navedeni na korist krajnjih korisnika i društva u cjelini.</p> <p>Pri postavljanju kriterija koji se primjenjuju za odabir ponude naručitelj treba postupati u skladu sa sljedećim načelima:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Jednaki tretman i zabrana diskriminacije - kriteriji za odabir ponude ne smiju biti diskriminirajući i ne smiju narušavati slobodu tržišnog natjecanja;2. Transparentnost - kriteriji za odabir ponude moraju biti unaprijed određeni i objavljeni. Svrha ovakvoga postupanja je osigurati da:<ol style="list-style-type: none">a) potencijalni ponuditelji mogu pripremiti ponude na prikladan način u svrhu što boljeg zadovoljavanja postavljenih prioriteta od Strane naručitelja;b) evaluacija ponuda bude provedena na transparentan način, te što objektivnije;c) relevantni dionici (primjerice, žalbeno tijelo, revizori, unutarnje kontrole, druga tijela vlasti s	
--	--

<p>različitim nadzornim funkcijama ili gospodarski subjekti) mogu nadzirati postupak u svrhu sprječavanja uporabe diskriminacijskih kriterija.</p> <p>Kada se odabire ekonomski najpovoljnija ponuda naručitelj ekonomsku prednost pojedine ponude mjeri i uspoređuje s odabranim kriterijima vezanim uz predmet nabave koji služe za identificiranje „najbolje“ ponude. Pri korištenju kriterija ENP-a naručitelj osim cijene uzima u obzir i druge kriterije poput tehnološkog rješenja, kvalitete, roka isporuke ili usluga nakon prodaje. Svakom odabranom kriteriju naručitelj pridaje relativni značaj koji odražava njegovu relativnu važnost u odnosu na druge kriterije.</p> <p>Svrha kriterija ENP-a jest odabrati ponudu koja nudi najveću vrijednost za uloženi novac. Vrijednost za novac znači optimalnu kombinaciju različitih kriterija (vezanih ili nevezanih uz troškove) koji zajedno zadovoljavaju zahtjeve naručitelja. Smisao traženja vrijednosti za novac jest u tome da naručitelji teže nabavi optimalne kombinacije značajki koje zadovoljavaju njihove potrebe. Dakle, različita kvaliteta, troškovi, dugovječnost, izdržljivost, itd. različitih proizvoda koji se nude mjere se u odnosu na njihov trošak. U nekim slučajevima mudrije je platiti više za proizvod s niskim troškovima održavanja, nego platiti manje za proizvod s visokim troškovima održavanja, jer će kroz period amortizacije početno skuplji proizvod za naručitelja u pravilu biti ukupno jeftiniji. To je upravo slučaj odabira FTTH tehnologije, koja je primarno skuplja, ali dugoročno je trajno rješenje, uz manje troškove održavanja te stoga u konačnici predstavlja ekonomski povoljnije rješenje.</p> <p>Bitno je napomenuti da kod ekonomski najpovoljnije ponude ne mora svaki kriterij dodjele biti čisto ekonomske prirode. Javni naručitelj ne može</p>	
---	--

<p>zanemariti činjenicu kako faktori koji nisu isključivo ekonomski, nego primjerice inovativni ili tehnološko razvijeni mogu utjecati na dodanu vrijednost ponude koju ona ima za naručitelja.</p> <p>Drugim riječima, odabrani kriteriji moraju imati za cilj prepoznavanje ENP-a, odnosno ponude koja nudi najbolju vrijednost za novac, i ne može imati za cilj neke druge namjene. Ova činjenica uvijek se iznova naglašava u presudama Europskoga suda,</p> <p>Upućujemo i na primjer iz domaće prakse s osvrtom na Rješenje DKOM-a, KLASA: U P/I 1-034-02/12-01/301 od 12. lipnja 2012., gdje je naručitelj odredio predmet nabave i to cjelovito rješenje javne telekomunikacijske usluge za potrebe naručitelja. Kriteriji odabira je ENP.</p> <p>Žalitelj u žalbi navodi da je ENP diskriminirajuće postavljen te da se istim omogućava prednost samo jednom tržišno najvećem operatoru koji na tržištu posluje godinama i koji će ostvariti najveći broj bodova u nadmetanju. DKOM je utvrdio da predmetni kriteriji nisu sukladni ZJN, odnosno temeljnim načelima javne nabave, te da naručitelj nije odredio vrijednosne pokazatelje na način da bi isti bili objektivni i omogućili ravnopravno tržišno natjecanje.</p> <p>Kako bi bila zajamčena objektivnost kriterija koji se primjenjuju, te kako bi se spriječila neograničena sloboda izbora naručitelju, kriteriji moraju biti oblikovani na precizan i što mjerljiviji način, tj. na način koji omogućava da ponuditelji pripremaju ponude uzimajući u obzir način na koji će se obavljati ocjena/evaluacija ponuda. Što su kriteriji objektivniji, precizniji i mjerljiviji, to je manja mogućnost donošenja diskriminatornih i proizvoljnih odluka.</p> <p>Praktično govoreći, kriteriji koje naručitelj može primijeniti pri odabiru ENP-a određuju se tako da zadovoljavaju postavljene specifikacije. Naručitelj</p>	
---	--

može u specifikaciji odrediti minimalne tehničke karakteristike (vrijednosti) koje svi ponuditelji moraju zadovoljiti, što se ocjenjuje po principu ispunjava/ ne ispunjava i tada dodijeliti bodove onim ponuditeljima koji su ispunili traženi minimum. Bodovi odražavaju razinu koliko pojedina ponuda nadilazi minimalne tehničke karakteristike koje je naručitelj odlučio dodatno bodovati.

Nositelja projekta upućujemo i na praksu Europskog suda pravde. Naime, u predmetu C 532/06 Lianakis AE protiv Alexandrouopolis, Europski sud je presudio da iskustvo, radna, snaga i raspolaganje opremom ne mogu biti kriterij za odabir ekonomski najpovoljnije ponude. Prema navedenom, kod definiranja kriterija za odabir ponude treba izbjegavati navođenje općenitih formulacija, kao što su iskustvo, radna snaga i sl. već je preporučljivo tražiti različite informacije, koje će se fokusirati na dobivanje odgovora na pitanje kako će se izvršiti predmet nabave. Prilikom definiranja kriterija ekonomski najpovoljnije ponude, naručiteljima treba biti cilj odabrati najbolju po n udu sposobnog ponuditelja, a ne najspособnijeg ponuditelja. Stoga vrednovanje iskustva, radne snage i slično ukoliko i jest jedan od kriterija u ENP-u, njemu treba pridodati minimalni značaj u bodovnom smislu.

Odredbom članka 2.7.1. ONP-a propisano: Jedino pravilo kojeg se moraju pridržavati projekti unutar Okvirnog programa je da traženi iznos potpora mora biti uključen u kriterije te da mora imati najveći relativni značaj u odnosu na ostale kriterije.

Skrećemo pozornost na točku 2.5.4 ONP-a u kojoj stoji da NP-ovi mogu na osnovu razumnih primjedbi i komentara operatora modificirati konačne kriterije i njihove relativne značaje u slučaju da isti mogu povećati kompetitivnost postupka javnog nadmetanja.

<p>Slijedom navedenog, A1 ljubazno skreće pažnju da raspoloživa bespovratna sredstva treba iskoristiti za izgradnju moderne tehnološki neutralne infrastrukture (uključivo fiksno mobilni bežični pristup koji nudi A1) koja će svim kućanstvima omogućiti brzine od najmanje 100 Mbit/s, s mogućnošću jednostavnog prelaska na 1 Gbit/s, a svim glavnim pokretačima socijalnog, ekonomskog i gospodarskog razvoja (javni i gospodarski sektor) gigabitnu povezivost.</p> <p>S tim u vezi još jednom skrećemo pažnju da se u Prilogu 2 nalazi naš prijedlog ekonomskog kriterija odabira ponude kao novi prijedlog tablice 7.1 iz PRŠI gdje se daje veći značaj tehnološkom rješenju, a sve u cilju odabira najkvalitetnije ponude u postupku javne nabave. U tom prijedlogu koji je priložen ovim odgovorima A1 predlaže da kriterij „traženi iznos državnih potpora" iznosi max. 30% što i dalje ima najveći relativni značaj u odnosu na sve ostale kriterije.</p> <p>A1 dodatno upućuje Nositelja projekta na eventualnu potrebu usklađivanja predloženih kriterija iz PRŠI-ja sa kriterijima Upute za prijavitelje Poziva na dostavu projektnih prijedloga : Izgradnja mreže sljedeće generacije (NGN)/pristupnih mreža sljedeće generacije (NGA) u NGA bijelim područjima, a koji će biti objavljeni u predmetnom Pozivu.</p> <p>Dodatno, slobodni smo napomenuti da za potrebe javne nabave treba precizno definirati kriterije na način da su:</p> <p>definirane odgovarajuće formule i referentne vrijednosti (rasponi) za proračun bodova kod svakog ekonomskog kriterija;</p> <p>kod navođenja minimalnih brzina koje moraju biti podržane u projektu, specificirati na koje se smjerove te brzine odnose (download, upload, simetrično);</p>	
--	--

<p>NP jasno i nedvosmisleno zatražio od ponuditelja da specificiraju tehnologiju s kojom će ispuniti tražene minimalne brzine širokopojasnog pristupa; da kriteriji javne nabave opisuju metodu dodjele bodova u slučaju primjene kombinacije tehnologija (technology mix, npr. kod primjene FTTH i FTTC tehnologija u istom projektu).</p> <p>ZAKLJUČAK: Smjernice EU-a za primjenu pravila o državnim potporama u odnosu na brzi razvoj širokopojasnih mreža propisuju jednako i ne diskriminirajuće postupanje prema svim ponuditeljima te su objektivni kriteriji ocjenjivanja nužni uvjet, stoga države članice moraju osiguravati transparentan postupak i konkurentan ishod. Obzirom da za pružanje širokopojasnih usluga postoje različita rješenja, u postupku javnog natječaja ne bi se trebalo pogodovati nekoj tehnologiji ili mrežnoj platformi niti je isključiti. Ponuditelji bi trebali imati pravo ponuditi pružanje traženih širokopojasnih usluga korištenjem bilo koje tehnologije ili kombinacije tehnologija koju smatraju najprikladnijom. Tijelo koje dodjeljuje potporu zatim ima pravo odabrati najprikladnije tehnološko rješenje ili mješavinu tehnoloških rješenja na temelju objektivnih kriterija javnog natječaja. Upućujemo i na Pravila o financijskim korekcijama koja propisuju da ukoliko kriteriji za odabir gospodarskog subjekta (uvjeti sposobnosti) koje ponuditelj mora ispuniti nisu povezani ili nisu u razmjeru sa predmetnom javne nabave/pa se na taj način ne osigurava jednaka mogućnost za sve prijavitelje ili se time stvaraju nepotrebne prepreke koje sprječavaju konkurentnost javne nabave, korisnik se sankcionira sa financijskom korekcijom u iznosu 25% od ugovorenog iznosa</p> <p>Ističemo jedno od najvažnijih načela javne nabave: načelo jednakog tretmana kojim se zahtijeva</p>	
---	--

<p>nepristran, objektivan i cjelovit tretman svih sudionika u svim fazama postupka javne nabave. Dakle, ponuditelji moraju imati jednake šanse, a zabranjeni su svi oblici favoriziranja i diskriminacije. Slijedom svega navedenog, ukoliko udio cjenovnog kriterija ostane kako je predloženo u PRŠI-ju, ponuditelj koji nudi VDSL tehnologiju uvijek će biti u prednosti pred ostalim tehnologijama/ponuditeljima, što nije u skladu sa prepisanim načelima jednakog i ne diskriminirajućeg postupanja.</p>	
<p>Financijska analiza 8. ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI I OKVIRNI FINACIJSKI PLAN PROVEDBE PROJEKTA A1 skreće pažnju da u PRŠI-u nisu jasno definirane bitne pretpostavke za izradu poslovnog modela i financijskog plana projekta kako slijedi: 1) Za potrebe projekta definiraju se bijela i siva područja. Ukoliko se ispostavi da prema iskazima operatora, koji su opravdani i mogu se dokazati, postoje veća bijela područja, navedeno će rezultirati skupljom ukupnom investicijom u bijelim područjima. 2) Očekivani prosječni prihod po 3D korisniku u iznosu od 278 kn je neopravdano visok što rezultira pogrešnom procjenom budućih prihoda 3) U PRŠI-ju u financijskoj analizi koristi se diskontna stopa u visini 5,5%, sukladno odredbi Članka 9. Uredbe o provedbi projekata javno-privatnog partnerstva (NN 88/2012. i 15/2015.). Smatramo da je diskontna stopa 5,5%, u našim uvjetima i obzirom na prirodu našeg sektora, nerealna. Prema Uredbi komisije EU 480/2014 novčani tokovi diskontiraju se na sadašnju vrijednost tako da se koristi financijska diskontna stopa od 4% u realnim iznosima kao indikativna referentna vrijednost za</p>	<p>1) Primjedba primljena na znanje, nije u naši moći bilo šta u tom smislu ispraviti.</p> <p>2) Pogrešno je shvaćen iznos, u izračunu je upotrebljen iznos, koji ishodi iz amortizacije mreže po krajnjem korisniku, u slučaju Public DBO (100% javno financiranje), zbog izračuna samo održivosti infrastrukture. Ne traži se takav prihod u Privatni DBO varijanti (koja je ustanovljena kao naj prihvatljiva).</p> <p>3) Diskontna stopa u konkretnom primjeru se radi zbog EU sredstava, zato regulirani WACC u telekomunikacijama nema neposredne veze. Kako mi razumijemo pravila, RH je na osnovu 4% REFERENTNE vrijednosti primila 5,5% kao nacionalnu diskontnu stopu, a ne možemo izbjeći sukladnosti nacionalnim pravilima!</p>

<p>operacije javnih investicija koje se sufinanciraju iz ESI fondova.</p> <p>U navedenoj Uredbi člankom 19. je definirano sljedeće;</p> <p>„Diskontirani novčani tokovi (Sedmi podstavak članka 61. stavka 3. Uredbe (EU) br. 1303/2013 1. Kod izračuna troškova i prihoda u obzir se uzimaju referentnom razdoblju iz članka 15. stavka 2.2.Negotovinske računovodstvene stavke kao što su amortizacija, rezerve za buduće troškove zamjene te krizne rezerve, ne uzimaju se u obzir prilikom izračuna. 3.Novčani tokovi diskontiraju se natrag na sadašnju vrijednost tako da se koristi financijska diskontna stopa od 4 % u realnim iznosima kao indikativna referentna vrijednost za operacije javnih investicija koje se sufinanciraju iz ESI fondova. 4.Države članice mogu koristiti financijsku diskontnu stopu koja se razlikuje od one od 4 % ako dostave obrazloženje za to mjerilo i osiguraju da se dosljedno koristi u sličnim operacijama u istom sektoru. 5.Vrijednosti koje se razlikuju od referentne vrijednosti od 4 % mogu se opravdati na temelju: (a) posebnih makroekonomskih uvjeta u državi članici i međunarodnih makroekonomskih trendova i okolnosti; (b) prirode ulagača ili provedbene strukture, poput javno-privatnih partnerstva; ili (c) prirode predmetnog sektora. 6. Kako bi utvrdile specifične financijske diskontne stope, države članice procjenjuju prosječni dugoročni povrat iz alternativne, nerizične košare investicija, bilo domaćih ili međunarodnih, a koje smatraju najrelevantnijima. Korisnicima treba dati na raspolaganje informacije o različitim financijskih diskontnim stopama.”</p> <p>Obzirom na Odluku HAKOM-a od 31. svibnja 2016 koja je odredila vrijednost stope povrata uloženog kapitala (dalje: WACC-a) za nepokretnu mrežu u</p>	
--	--

<p>Republici Hrvatskoj, smatramo daje za stvarne izračune potrebno primijeniti diskontnu stopu koja odgovara prirodi telekomunikacijskog sektora a čija primjena bi bila usklađena sa čl.19.t.4. spomenute Uredbe.</p> <p>A1 dodatno upućuje Nositelja projekta na potrebu usklađivanja predložene diskontne stope iz PRŠI-ja sa visinom diskontne stope iz Upute za prijavitelje Poziva na dostavu projektnih prijedloga : Izgradnja mreže sljedeće generacije (NGN)/pristupnih mreža sljedeće generacije (NGA) u NGA bijelim područjima, a koja bi trebala iznositi 8,73%.</p> <p>Skrećemo pažnju da preniska diskontna stopa može dovesti do pogrešnih zaključaka vezanih na poslovni model, a posebno u odnosu na potreban udio sufinanciranja sredstvima državnih potpora koja na takav način mogu biti podcijenjena.</p> <p>Nositelju projekta skrećemo pozornost na gornje tri točke koje su ključne za pravilno procjenjivanje poslovnog modela. Posljedica korištenja krivih pretpostavki u izradi poslovnog modela dovodi do potencijalno značajnih odstupanja i nerealno niskih iznosa potpora koje će se planirati i tražiti za provedbu projekta, čime dolazi u pitanje opstojnost projekta.</p> <p>Osim gore navedenog, u PRŠI-ju nije jasno izraženo koji je procijenjeni broj aktivnih korisnika i ukupan iznos sufinanciranog dijela od Strane EU fondova.</p> <p>Operativni troškovi se ne podudaraju kroz sve izvore unutar PRŠI-ja (npr. Tablica 8.1 i Tablica 8.4), a dodatno, nigdje se ne spominje reinvesticija u aktivnu opremu kao ni koji je životni ciklus iste.</p>	
<p>Plan provedbe projekta</p> <p>9.2 Organizacijski plan</p> <p>Plan je bazično koncipiran i ne ulazi dublje u organigram. Ono što je svakako važno napomenuti je, a što se ne vidi niti na ovoj razini, je</p>	

<p>odgovornost/zaduženje NP-a da njihove stručne službe trebaju pružiti podršku provedbi projekta unutar djelokruga njihove odgovornosti (npr. poslovi pribavljanja potrebnih dozvola i suglasnosti iz djelokruga gradnje i administriranje).</p> <p>9.3 Okvirni vremenski plan provedbe projekta Vremenski plan predviđa prekratak rok za projektiranje (5 mjeseci, M14-M18) a predugačak za izvođenje radova (24 mjeseca, M19-M42) bez preklapanja.</p> <p>Prijedlog je da projektiranje traje 12 mjeseci i to M14-M25, a gradnja sa preklpom jednog kvartala od M22 - M42. Kumulativno, konačni rok bi ostao isti ali bi se distribucija faza odvijala drugačije.</p>	<p>Prihvata se prijedlog, dodaje se tekst u poglavlju „Izgradnja infrastrukture / Projektiranje mreže“.</p> <p>Prihvata se prijedlog, sukladno tome ispravljena je tablica 10.2.</p>
--	--